

Referat for 4. møde i den Lokale Trepert for Lillebælt/Jylland

Tidspunkt: fredag den 6. juni 2025 kl. 09:00-12:30

Sted: Aabenraa Rådhus, Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa – udvalgslokale 412 i stuen

Deltagere: se næste side

Gæst: Søren Byskov Nielsen, Agronom i Aabenraa Kommune (pkt.3)

Dagsorden

- 1) **Velkomst - godkendelse af dagsorden samt referat fra mødet 13.05.2025**
v. Søren Peschardt, forperson for Lillebælt/Jylland
- 2) **Status på omlægningsplan – for kystvandgrupper og indsatsbehov på deloplandsniveau**
v. Sabrina Ruzanski, Sekretariatsleder for de Lokale Treparter for Lillebælt
- 3) **Indblik i kommunale arealanalyser**
v. Søren Byskov Nielsen, Agronom i Aabenraa Kommune og Sabrina Ruzanski
- 4) **Drøftelse af inddragelse af mulige NaturNationalparker i omlægningsplanen**
v. Kim Quist, repræsentant for DN
- 5) **Kort præsentation af kystvandråd**
v. Sabrina Ruzanski, Sekretariatsleder for de Lokale Treparter for Lillebælt
- 6) **Orientering fra sekretariatet (nyt fra MGTP, barrierer, teknikergruppe m.v.)**
v. Sabrina Ruzanski, Sekretariatsleder for de Lokale Treparter for Lillebælt
- 7) **Drøftelse af udkast til Kommunikationsstrategi og -plan**
v. Sabrina Ruzanski, Sekretariatsleder for de Lokale Treparter for Lillebælt
- 8) **Emner til næste møder i den lokale trepart**
- 9) **Eventuelt**
- 10) **Opsamling og afrunding**
v. Søren Peschardt, forperson for Lillebælt/Jylland

Bilag 1. Oplæg fra Sabrina Ruzanski, Sekretariatsleder for de Lokale Treparter for Lillebælt

Bilag 2. Brev fra forpersoner til Ministeriet/SGAV/KL vedr. proces for verificering af omlægningsplan

Bilag 3. Oplæg fra Søren Byskov Nielsen, Aabenraa Kommune m.fl. om arealanalyser

Bilag 4. Udkast til Kommunikationsstrategi og -plan

1) Velkomst - godkendelse af dagsorden samt referat fra mødet 13.05.2025

Dagsordenen blev godkendt.

Referatet af 3. møde den 13.05.2025 blev godkendt.

2) Status på omlægningsplan – for kystvandgrupper og indsatsbehov på deloplandsniveau

Status for målfrielse: Mange kommuner indtegner først skitse-projekter i MARS i august/september. Indtil videre er der i Lokal Trepert Lillebælt Jylland og Fyn planer for reduktion af 328 t N/år (status per 1. juni 2025) ud af målet om 1.398 ton N/år. Der er planlagt 2.735 ha lavbundsprojekter og målsætningen for udtagning af lavbundsarealer er 3.550 ha i LT Lillebælt. I MARS er der dog angivet et bruttopotentiale på 8.057 ha. Der afventes afklaring fra SGAV om det faktiske måltal for lavbund.

Verificering af omlægningsplanen: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har den 3. juni 2025 fremlagt udkast til procedure for verificering af omlægningsplanen. Udkast til proces indebærer, at den Lokale Trepert skal sende omlægningsplanen til verificering hos SGAV senest 31. oktober 2025, hvorefter de har 10 dage – i fald alt kan verificeres. Først efter verificering kan den politiske principvedtagelse finde sted. SGAV skal verificere at omlægningsplanerne opnår målfrielse for kvælstofreduktion og udtagning af lavbundsarealer, samt opføre skovrejsning og ny natur. Der er ikke bindende krav i 2025 til skov og natur. Til gengæld har SGAV pointeret, at målopfyldelse af kvælstofindsatsen skal ske på deloplandsniveau for at opnå verificering. Kompenserende tiltag kan kun lægges i andre delopland, hvis det giver en effekt gennem kædeberegningen. Det er endnu uklart, hvilken konsekvens en manglende verificering får. Der er givet kommentarer til SGAV omkring denne proces på Taskforcemødet den 3/6 og skriftligt den 6/6.

Revideret procesplan: Forud for mødet i den lokale trepart Lillebælt/Jylland den 29. september 2025 skal alle projekter være indtegnet og 1. udkast omlægningsplanen behandles. Præ-verificeringsdialog med SGAV og revidering foretages frem mod den 28. oktober 2025, hvor omlægningsplanen behandles endeligt i den Lokale Trepert. Umiddelbart derefter sendes den til verificering i SGAV og vi forventer dermed, at omlægningsplanen er klar til principvedtagelse i kommunalbestyrelserne den 14. november 2025.

SGAV forventer ydermere, at der leveres en robust omlægningsplan, som tager højde for afvigelser fra gennemsnitseffekttal. Dette forventer vi at håndtere i revideringsfasen, hvor projektoverblikket (skema udviklet for Lillebælt) kan anvendes til denne vurdering samt evt. prioritering af projekter.

KONKLUSION PÅ DRØFTELSE

Kommunerne opfordres til rettidigt at indgå dialog med sekretariatslederen omkring delområder, hvori det forventes udfordrende at opnå målfrielse.

Den lokale trepart bakker op om fælles høringssvar til Ministeriet/SGAV/KL vedr. proces for verificering af omlægningsplan. Der er den 13/6 sendt et brev fra forpersoner af de lokale treparter Lillebælt.

Bilag 1. Oplæg fra Sabrina Ruzanski, Sekretariatsleder for de Lokale Treparter for Lillebælt

Bilag 2. Brev fra forpersoner til Ministeriet/SGAV/KL vedr. proces for verificering af omlægningsplan

3) Indblik i kommunale arealanalyser

Der er stor variation i kommunernes tilgang til at lave arealanalyser og potentialekort.

Søren Byskov Nielsen - Aabenraa

- Lodsejermøder i maj med 800 inviteret (kun store lodsejere), 250 mødedeltager og 50 konkrete forslag.
- Et statusbrev bliver sendt ud inden længe som opfølgning på møderne.
- I dialog med DN om synergier og naturområder.
- De kigger på ASK kortgrundlag, naturgivende projekter, som kun kan ligge ét sted, samt synergikortet. Der gives point efter forskellige synergielementer.
- De går efter de mest arealeffektive projekter. Bruger vådområde, lavbund og minivådområder. Resten fyldes op med skov og ekstensivering
- Når blot én lodsejer byder ind, er det nok til at kigge videre på projektområdet.

- Når omlægningsplanen er principvedtaget og vi tager fat i et konkret skitseprojekt, bliver berørte lodsejere kontaktet.
- Der ligger mange skuffeprojekter klar – opgaven er ikke ny, men hastigheden er.

Sekretariatslederen lavede en ultrakort gennemgang af de øvrige, aktive kommuners tilgang – baseret på oplæg fra teknikermødet den 22. maj 2025.

KONKLUSION PÅ DRØFTELSE

Retentionskortet indgår i effektberegningen i MARS (ved ekstensivering og skovrejsning), men det tager ikke hensyn til dræn eller topografi. SEGES har udviklet et supplerende markudledningskort, som præsenteres på næste møde i de lokale treparter 1/9. Teknikerne opfordrer til ikke at lade projekter falde udelukkende pba. høj retention.

Bilag 3. Oplæg fra Søren Byskov Nielsen, Aabenraa Kommune m.fl. om arealanalyser

4) Drøftelse af inddragelse af mulige NaturNationalparker i omlægningsplanen

Oplæg fra Kim Quist (DN) – Hovedbudskaber

- Vigtigheden af at tænke alle tiltag ind fra start, det bliver sværere på et senere tidspunkt.
- Tre mulige naturnationalparker i dette område: Randbøl Hede, Skjernåens og Gudenåens kilder og Pamhule.
- DN opfordrer alle områder til at byde ind med ét signaturprojekt på min. 1000ha (midler i Novo Fonden)
- Særligt fokus på Hedensted, Vejle og Fredericia – et naturbånd fra fjorden, gennem Randbøldal og helt til Varde.
- DN kigger på potentialer og har ressourcer til at byde ind med – tegne og undersøgelser.
- Nørreådalens projekt – Viborg, Favrskov og Viborg Kommune – blev fremhævet som et godt eksempel. Designet af Urland. Link til Nørreådalens projekt: [2450_Nørreådal](#)

KONKLUSION PÅ DRØFTELSE

Der arrangeres en frivillig inspirationstur til Nørreådal.

5) Kort præsentation af kystvandråd

Kort gennemgang af de fire Kystvandråd i Lokal Trepert Lillebælt/Jylland. Alle har fået tilsagn til 2025 og betinget tilsagn til 26 og 27. Se Bilag 1. Oplæg fra Sabrina Ruzanski.

KONKLUSION PÅ DRØFTELSE

Vi skal sikre samarbejde på tværs af Kystvandrådene, så der kan skabes synergier. Sekretariatet kan facilitere en koordinering. DN har samme mand siddende i alle Kystvandråd på tværs af Lokal Trepert Lillebælt/Jylland.

Sekretariatet følger op på udfordringerne med dambrug ift. barrierelisten på næste taskforcemøde.

6) Orientering fra sekretariatet

Tilbage melding fra teknikergruppen

- De er max pressede og forventningerne er tårn høje til synergi og tidlig involvering af lodsejere
- Der er et godt samarbejde på tværs – fælles forståelse af mål og vejen dertil (principper)
- Teknikerne er positive om projektoverbliks-skemaet, da det fanger synergier og realiserbarhed

Udfordringer

- Stor risiko for flaskehalse i implementeringsfasen
- Ingen prioritering i tildelingen af tilskud. Dvs. projekter som søger tilskud udenom omlægningsplanen behandles på lige fod med de projekter, som er udpeget i omlægningsplanen
- § 3 områder, som er drøftet indgåede på taskforcemøde 3. juni 2025
- Manglende midler/muligheder for reelle strategiske opkøb – uden konkrete projektideer

Sekretariatets arbejde

- Oversigtsskema med lodsejerinvolvering – sekretariatet samler sammen fra alle kommuner
- Indkøb af analyse fra Envidan af potentialet for fast-track projekter (små vådområder)

KONKLUSION PÅ DRØFTELSE

Det er en del af præmissen, at der **skal** være plads til fejl – trial and error.

Ønske om vidensdeling på sagsbehandler-niveau. F.eks. med dilemmas omkring §3 områder.

Fast track er et vigtigt redskab – dette punkt skal på et senere møde og et felt-besøg evt. kobles til Nørreådalsturen eller et møde.

7) Drøftelse af udkast til Kommunikationsstrategi og -plan

Opsamling af input fra mødet

Største risici og misforståelser	Løsning
Roller: hvem kommunikerer hvad til hvem	Fortrolighed og fælles mundslag
Manglende målindfrielse	Fælles ansvar – ingen efterlades på perronen
Mange signaler	Klare Lokal Trepert budskaber
Miskommunikation og manglende kommunikation	Korrigeres af talspersoner for LT som adresserer et FAKTAark Ressourcebank af data til rådighed
Uoverensstemmelse i forventninger	Klar og god kommunikation/ fælles forståelse/opbakning/acceptable fejlmargen
Manglende lokal forankring/forståelse	Løbende kommunikation fra LT til politiske udvalg
Snak ned til/på og spild	Husk fællesskabsånden og respekten som er baggrunden for Grøn Trepert
Manglende lodsejerforståelse for DYNAMISK omlægningsplan	Gentagende kommunikation med klare budskaber
Glidebane med øvrige emner	Hold fokus på hvad hovedopgaven er
Lodsejere, små vandværk ect. som ikke er organiseret og misser vigtig viden	E-Boks beskeder
Ikke interessant presseindhold	En fælles Lillebælt formidlingspoint - Kan vi lave fælles skilte ved alle projekter for at vise hvad der sker i projektet-områderne - Enkle tegnefilm - LinkedIn - Skal det gøres i fællesskab?

Yderligere kommentarer:

- P4 trekanten og TVsyd er de væsentligste medier for LT Lillebælt/Jylland
- Ønsker om promovering af lokale projekter skal ske gennem lokale kanaler (ikke fra LT)
- En ny kategori under væsentlige kommunikationsindsatser: "Generelle borgere >< berørte borgere"
- Det skal udspecificeres, hvilke forsyningsselskaber der skal involveres og hvordan – differencering
- Kan kommunikationen foregå på en mere spændende måde fx billeder og små film?
- Kan vi skærpe kommunikationen omkring fast tracks?
- Et ønske om et fælles lodsejerbrev som sekretariatet driver udvikling af
- Skal der være en fælles beslutning om, hvorvidt natur og skovprojekter skal tegnes ind? Kan diskuteres på næste møde.

KONKLUSION PÅ DRØFTELSE

Der kan sendes skriftlige input til kommunikationsstrategien inden den 10. august 2025.

Sekretariatet indarbejder drøftelserne i den dynamiske kommunikationsplan, som løbende vil drøftes og tilpasses af den lokale trepart.

Sekretariatet udfører en light-udgave af kommunikation pga. det generelle arbejdspress.

Ansvar for kommunikationen skal ud til kommunerne og samarbejdspartnerne.

Formandskommunerne skal byde sig til med kommunikationssparring til Sekretariatslederen.

Bilag 4. Udkast til Kommunikationsstrategi og -plan

8) Emner til næste møder i den lokale trepart

Næste møde den 1. september 2025 kl. 13:00- 17:00 på Trinity Hotel i Fredericia.

Der skal afsættes 4 timer til alle fremadrettede møder i LT Lillebælt/Jylland

Emner:

- Fast track oplæg med Jannik Seslef, Assens Kommune
- *Bordet rundt* indføres til alle møder, for at opdatere hvor parterne står pt.

Fælles med Fyn:

- Status på barrierelisten
- Markudledningskort fra SEGES
- Nyt fra MGTP
- Udkast til fælles lodsejerbrev

9) Eventuelt

Udfordringer med skovrejsning og krav til efterårsafgrøder, som skal efterfølges af vårafgrøde. Sagen behandles – og tages yderligere med til barrierelisten.

10) Opsamling og afrunding

Deltagerne takkede for et velforberedt og konstruktivt møde.

Deltagerliste

Kommune	Navn	Position
Hedensted	Lars Poulsen	(V) Udvalget for Vækst & Klima
	Marc Reses (Afbud)	Klima- og Partnerskabskoordinator
Vejle Formandskommune	Søren Peschardt	(A) Klima, Natur og Miljøudvalget
	Mette Højby Pedersen	Afdelingsleder Vand
Fredericia	Tommy Rachlitz Nielsen	(C) Klima-, Energi- og Miljøudvalget
	Carsten Pedersen (afbud)	Projektleder
Kolding	Jørn Chemnitz Kristiansen	(F) Natur, Miljø og Klima
	Merete Valbak	Chef for Miljø og Grøn Omstilling
Haderslev	Signe Knappe (suppleant)	(V) Økonomiudvalget
	Marie Skødt	(A) Land- og Byudviklingsudvalget
Aabenraa	Erik Uldall Hansen	(A) Udvalget for Bæredygtig Udvikling
	Rasmus Andresen (afbud)	(V) Udvalget for Bæredygtig Udvikling
Sønderborg	Kristian Egeskov Bonefeld (suppleant)	(V) Natur-, Klima- og Miljøudvalget
	Tina Callesen	Afdelingsleder
Billund	Deltager ikke	
Vejen	Deltager ikke	
DN	Kim Quist	Danmarks Økologiske Jordbrugsfond
	Aase Østergaard (suppleant)	DN Aabenraa
L&F	Søren Laustsen	Bestyrelsesmedlem, Spiras
	Lars Schmidt	Afdelingschef, Spiras
NST	Inken Breum Larsen (afbud)	Skovrider, Trekantsområdet

